

VU Research Portal

Het geloof van moeders en vaders

Lanser - van der Velde, A.M.

published in
Ouderlingenblad
2003

document version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Lanser - van der Velde, A. M. (2003). Het geloof van moeders en vaders. *Ouderlingenblad*, jrg. 80(928), 7-10.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

Het geloof van moeders en vaders

In Ouderlingenblad, Maandblad voor pastoraat en gemeenteopbouw, themanummer Als oude woorden leeglopen, 80e jrg, nr. 928, 2003, Kok Kampen

Alma Lanser

Hemelvaart

Een vijfjarig meisje kwam thuis van school. Ze troonde haar twee jaar jongere zusje mee om een spelletje te doen. Hun eerste oefening was de trap in de gang. Ze klommen twee treden op en sprongen naar beneden. Toen namen ze drie treden en probeerden het nog een keer. Vanaf vier treden durfde de oudste nog net maar de jongste niet meer. Weer terug in de huiskamer zocht het oudste meisje een eetkamerstoel om daarmee haar sprongkracht en durf te oefenen. Dat ging ook goed. Met haar zusje aan haar zijde als dankbaar publiek ging ze door naar de volgende uitdaging. Dat werd de bank met het kastje daarnaast. Hun moeder, die de meisjes steeds vanuit haar ooghoeken in de gaten had gehouden, lette nu toch wat beter op. De oudste klom met behulp van de stoel op het kastje en zeilde met gespreide armen languit maar veilig neer op de bank. Dat was wat ze zocht en ze herhaalde haar sprong een aantal malen. Toen werd het tijd dat haar zusje het ook maar eens moest proberen, maar haar moeder vond dat een minder goed idee. Ze vroeg haar dochter: 'Wat ben je aan het doen?' Haar dochter antwoordde: 'Ik ben aan het springen voor de hemelvaart'. Uit de rest van het verhaal begreep haar moeder dat de juf op school het verhaal van de hemelvaart van Jezus had voorgelezen. Kennelijk had dit zoveel indruk gemaakt dat er thuis geoefend moest worden in springen en zweven.

Haar moeder pakte de kinderbijbel uit de kast om eens na te lezen wat er nu precies in dat verhaal van de hemelvaart stond. Ze zag een tekening van Jezus die met de ogen omhoog geslagen en zegenend gespreide armen boven de groep discipelen zweefde. Ze snapte nu het spel van haar dochter maar voelde ook een groot onbegrip opkomen. Wat was nu voor een verhaal? Wat moet je je kinderen over hemelvaart vertellen als je er zelf eigenlijk ook niks van begrijpt?

Kindervragen of moedervragen?

Dit verhaaltje kan een vertederend voorbeeld zijn van de humorsoort Kind en bijbel. Kinderuitspraken worden vaak verder verteld vanwege hun grappige misverstanden. Er bestaan zelfs cadeauboekjes met titels als *Kinderen en God*. Kinderen kunnen vragen stellen en opmerkingen maken over geloof en God, die volwassene nooit kunnen bedenken. Dat is verfrissend, soms aandoenlijk en ook wel eens echt om te lachen. Ons verhaaltje is grappig én vertelt nog iets meer. In dit verhaal ligt de vraag niet bij het springende meisje, maar bij haar moeder.

Ouders kunnen er in het algemeen bij jonge kinderen rustig van uitgaan dat hun kinderen alles, hoe onwaarschijnlijk ook, geloven. Het gaat er om wie het vertelt. Zij vertrouwen hun ouders en de leerkrachten op school. En wat de mensen die zij vertrouwen vertellen, is waar. Wat ouders zeggen over het geloof is voor de kinderen vanzelfsprekend. Vragen en zeker kritische vragen komen pas later in de basisschoolleeftijd en nog meer na hun twaalfde jaar. Het springende meisje heeft in het verhaal van de hemelvaart inspiratie gevonden om zich te

oefenen in springen en durven. Dat is iets wat echt bij haar leeftijd past en haar plezier geeft. Het voorlezen op school was een aanleiding en voedde haar fantasie. De vragen van haar moeder zullen haar vragen (nog) niet zijn.

Voor ouders geldt juist wel dat hun kind bij hen de vraag naar geloof wakker maakt. De springoefening van haar dochter deed deze moeder naar de kinderbijbel grijpen om nog eens te kijken wat er in het verhaal van de hemelvaart stond. Mogelijk denkt ze dat ze het haar dochter beter moet uitleggen. Maar als ze dat wil, stuit ze op haar eigen vragen.

De vragen van ouders

Op internet bestaat een veelbezochte opvoedingswebsite met de naam OudersOnline. Uit onderzoek van de vragen over geloofsopvoeding op deze website blijken twee zaken. Het eerste punt is dat veel ouders behoefte hebben aan concrete informatie. Zij willen weten wat je kunt *doen* om je kind iets van het geloof mee te geven. Vanuit hun eigen opvoeding herinneren zij zich het voorlezen van een kinderbijbel. Zij willen daarom weten wat goede kinderbijbels zijn. Sommigen zijn op zoek naar eenvoudige maar aansprekende kindergebeden en liedjes. Zij vragen elkaar om informatie over de gebruiken rondom de doop en feesten. Zij willen weten hoe je een goede christelijke school kiest voor je kind. Het tweede punt is dat ouders zich realiseren dat zij zelf meer van geloof moeten weten als zij hun kinderen er iets van willen meegeven. Zij stellen zich de vraag: wat geloof ik nou eigenlijk zelf? Zij hebben het vroeger van huis uit in meerdere of mindere mate meegekregen. Maar ze zijn niet vanzelfsprekend doorgegaan op het traditionele en kerkelijke pad. Misschien volgden ze ooit wel catechisatie, maar hun geloofsleren is daarna opgehouden. Op weg naar de volwassenheid hebben velen het geloof voor een periode achter zich gelaten. Jonge mensen moeten zich losmaken van thuis en zij parkeerden het geloof omdat het vooral het geloof van hun ouders was. Ze zagen dat veel van hun vrienden zonder geloof kunnen leven en probeerden dat ook. Opleiding, werk en de zoektocht naar een partner vroegen veel aandacht. Als deze taken voorlopig afgerond zijn, kunnen jonge mensen zich gaan vestigen en zelf een gezin stichten. Dan kan de vraag naar de betekenis van het geloof opnieuw hun eigen vraag worden.

Hoe?

De Amerikaanse pedagoge Helen Parkhurst heeft opgemerkt dat ouders ál ouders niet ouder zijn dan hun kind. En daar heeft ze gelijk in. Ouders zijn pas ouder als ze een kind hebben. Vanaf de komst van hun kind leren ze wat het is om ouder te zijn. Al doende komen zij de vragen tegen die bij het ouderschap horen. Als ouder staan ze voor situaties die zij voor die tijd niet kenden. De praktische kant van het ouderschap kan al veel hoofdbreken opleveren, want opvoeden moet door iedere ouder opnieuw 'uitgevonden' worden. Consultatiebureau's, vrienden en familie geven raad. Ouders putten uit hun herinnering om te weten hoe hun ouders dat vroeger met hen hebben gedaan. Onverwacht blijken er in het geheugen nog van alles opgeborgen te zitten. Allerlei kinderliedjes komen bij het verzorgen van hun kind zo weer tevoorschijn. Voor de jonge ouders van nu kan het zijn dat ze de liedjes van Hanna Lam nog onverwacht kunnen zingen. Het zijn ook deze ervaringen die ouders uitdagen opnieuw na te denken over de vraag wat zij hun kinderen aan geloof willen meegeven.

Bij jonge kinderen kunnen zij beginnen met het uitvoeren van de rituelen: voorlezen, bidden en zingen. Een kerkelijke gemeente kan op dit gebied veel hulp en ondersteuning bieden. Bij de Regionale Diensten Centra kan materiaal geleend worden. Zij beschikken over allerlei

boeken en boekjes en hebben mensen in dienst die voorlichting willen geven over kinderbijbels, boeken over geloofsopvoeding en gebruiksmateriaal.

Er is een groep ouders die de geloofsopvoeding uit verlegenheid overlaat aan de school. Zij zoeken voor hun kind een aardige christelijke school en hopen dat hun oogappel daar genoeg meekrijgt. Maar juist de vragen die kinderen meebrengen van school zijn de vragen waar zij van hun ouders een antwoord op verwachten. Als ouders hun kinderen echt 'iets' van het geloof willen meegeven, is bezinning op 'wat vind ik er nou zelf van' onvermijdelijk.

Opnieuw geloven leren

Dertigers, de mensen met een jong gezin, zijn meestal druk bezet. Voor kerkelijke betrokkenheid hebben zij niet vanzelfsprekend ruimte. Jonge ouders kunnen veel steun hebben aan leeftijd - en soortgenoten. Bij die behoefte kan de kerk aansluiten. Een groep waar zij hun geloofs - en levensvragen met elkaar kunnen onderzoeken kan voor hen 'kerk' zijn. De komst van een kind en de vragen van kinderen kunnen aanknopingspunten zijn om zich met het geloof bezig te houden. Als ouders de wens te kennen geven hun kind te laten dopen, zal in het gesprek ook de geloofsopvoeding aan de orde komen. Dopen is geen eenmalige gebeurtenis zonder verdere band met de geloofsgemeenschap. De kerk heeft haar deel in de verantwoordelijkheid voor de doop. Zij kunnen dat vormgeven door ouders aan te bieden te delen in hetgeen zij in huis hebben, de kennis van het geloof en de traditie.

Zoals in veel gemeenten gebeurt, kunnen er van tijd tot tijd cursussen geloofsopvoeding georganiseerd worden. De kracht van dit aanbod is gelegen in de aansluiting bij de vragen van de ouders. In de gesprekken zullen de vragen 'hoe voedt je gelovig op?' en 'wat geloof ik nou zelf?' beide aan de orde moeten komen. De bezinning op het eigen geloof kan een fundament worden waar opvoeders een opvoeding lang op verder kunnen bouwen. Want waar mensen van en met elkaar geloven leren, wordt het geloof van betekenis in hun eigen leven. Dat is het geloof waarvan kinderen ervaren dat het voor hun ouders belangrijk is. En zo wordt geloof doorgegeven. Een kerk of school kan de geloofsopvoeding van de ouders niet overnemen. Wat kinderen van huis uit meekrijgen, wortelt diep in het vertrouwen dat tussen ouders en kinderen bestaat. Waar de kerk aan kan bijdragen is een goede, vertrouwde en inspirerende plek waar ouders met hún vragen terecht kunnen.

Tot slot ligt er nog een vraag om te beantwoorden. Wat betekende toch het verhaal van de hemelvaart? De hemelvaart is het verhaal waarin Jezus van harte en volledig het evangelie toevertrouwde aan zijn discipelen. Om verder te vertellen en verder te vertellen en door te geven aan ieder die het horen wil. Ook en steeds opnieuw aan ouders en aan kinderen.

Dr. Alma Lanser – van der Velde is docent godsdienstpedagogiek en catechetiek aan de Theologische Faculteit van de Vrije Universiteit Amsterdam.